

- космологические (религиозные, мифологические).

Классификация же по уровню активности ценностей наиболее точно отвечает динамике ценностных ориентаций молодежи.

Их ценности подлежат дифференциации по следующим группам: 1) устойчивые ценности, 2) “промежуточная” группа ценностей, 3) мигрирующие, или неустойчивые ценности.

В группу устойчивых вошли гуманистические и смысло-жизненные, свойственные традиционному типу сознания: “дети, их счастье”, “любовь, взаимопонимание, брак”, “здоровье”, “высокая общая культура”, “традиции и обычаи своего народа”, а также “образование”, “интересная содержательная работа”, “искусство”. Эта группа ценностей формирует ядро ценностного сознания личности молодого человека, являясь опорой для его духовного становления и развития.

В блок устойчивых, помимо перечисленных, сегодня начинают входить ценности политические и идеологические: “патриотизм”, “лучший Президент”, “возрождение Отечества”. Интересно, что этот список пополнился еще такой ценностью, как “личная безопасность”, что объясняется напряженной криминальной ситуацией в нашей стране.

“Промежуточная” группа включает в себя нравственные и моральные ценностные позиции: “честь, верность, долг”, “совесть”, “душевная гармония”, а также сюда вошли и некоторые общественно значимые ценности: “свобода”, “независимость”, “демократия”. В данный разряд вошла “ценность человеческой жизни”. Это подтверждается драматизмом существующей социальной ситуации, когда насилие над личностью становится почти обыденным явлением и происходит обесценивание жизни человека. Эта группа ценностей образует пространство вокруг ценностного ядра, существенно влияя на формирование личностного круга ценностных суждений и предпочтений.

В группу мигрирующих (неустойчивых) ценностей вошел блок нетрадиционных, новообразованных позиций: “высокооплачиваемая работа”, “удачная карьера”, “предприимчивость, создание собственного дела”, что говорит о слабой приживаемости ценностей рыночной экономики среди молодежи, вопреки существующему мнению. Однако, наметилась тенденция к постоянному возрастанию их значимости. Например, рейтинг таких ценностей, как “предприимчивость, создание своего дела” и “удачная карьера”, очень сильно поднялся. Однако ценность “высокооплачиваемая работа” повела себя необъяснимо. Ее рейтинговая позиция наоборот, сильно понизилась. Вся эта группа ценностей находится на периферии системы ценностных ориентаций молодежи.

В отдельный блок выделяется набор витальных гуманистических ценностей, которые уже пятый год занимают высокие рейтинговые позиции. В число приоритетной группы ценностей вошли: “семья, благополучие близких”, “здоровье”, “дети, их счастье”, “любовь, взаимопонимание”, “образование”, “интересная, содержательная работа”, “высокая общая культура”. Именно этот набор ценностей становится доминантой ценностного сознания сегодняшней студенческой молодежи, устойчиво и благополучно пребывая в глубинных пластах сознания, мало зависящих от политической конъюнктуры, привитых в процессе длительного исторического опыта своего народа. Преобладание гуманистических ценностных ориентаций в молодежной среде кажется почти неправдоподобным явлением, ибо кризисная современная действительность изобилует негативными фактами. Можно предположить, что молодежное сознание критически осмысливает создавшуюся ситуацию, внутренне ориентируясь на традиционные ценностные установки, тем самым стабилизируя и укрепляя жизненную позицию формирующейся личности.

Утверждая этот позитивный факт, необходимо в то же время отметить тревожную тенденцию: резкое снижение рейтинга ценностей “патриотизм”, “национальная гордость”, что очевидно свидетельствует о малой сопричастности к судьбе отечества, о формировании морального нигилизма по отношению к общественным ценностям.

Таким образом, на современном этапе структура сознания студенческой молодежи характеризуется сохранением значимости гуманистических и традиционных ценностей, в конечном счете, определяющих “лицо” современного студенчества. При этом наблюдается некоторая социальная-ценностная переориентация, связанная с увеличением весомости либеральных и рыночных ценностей, что закономерно отражает состояние отечественного социума, все еще пребывающего в затяжном и болезненном кризисе.

Литература

1. Культурология: новые подходы. – М.: МГУКиИ. Альманах-ежегодник. – № 5–6. – 2000 г.
2. Делова В.А. Динамика ценностных ориентаций молодежи в условиях укрепления рынка. – Известия ЦСИ МГТУ.
3. Горяинов В.П. Эмпирическая классификация жизненных ценностей в постсоветский период. // Полис. – №4. – 1996.
4. Добрынина В.И., Кухтевич Т.И., Туманов С.В. Молодежь России. Три жизненные ситуации, специальная информация. – №3. – М., 1998.

Шумляк Н.Н.

ОБЪЕДИНЕНИЕ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ И УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ПРОФЕССИОНАЛЬНУЮ ОРИЕНТАЦИЮ

В минулому році вийшов Указ Президента України “ Про Національну Доктрину розвитку освіти” де підкреслюється, що об’єднання освіти і науки є умовою модернізації системи освіти, головним фактором його подальшого розвитку. Таке об’єднання забезпечуватиме фундаменталізацію освіти, інтенсифікацію наукових досліджень у вищих навчальних закладах, поглиблення співробітництва і кооперації навчальних закладів і наукових організацій, широкого залучення до навчально-виховного процесу і дослідницької роботи в навчальних закладах вчених Національної Академії наук України.

В той же час, суспільство на сучасному етапі розвитку потребує всебічної гуманізації виробництва, розвитку освіти, праці. Рішення цих проблем організаційно-економічних, та соціально орієнтованих елементів за рахунок розвитку науки, удосконалення техніки і впровадження нових технологій виробництва. Разом з тим, людина, яка працює на виробництві потребує і духовного розвитку. На духовність людини

ОБЪЕДИНЕНИЕ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ И УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ПРОФЕССИОНАЛЬНУЮ ОРИЕНТАЦИЮ

впливає інтелектуалізація праці, що базується на використанні економіко-технологічних наукових методах.

Однак гуманізація виробництва ускладнює мотивацію праці, що впливає на методи її стимулювання. Тому крім матеріального стимулювання праці необхідний творчий підхід до неї, естетична її привабливість.[2].[3].

Подальший розвиток продуктивних сил суспільства, визначається єдністю науки і праці, метою і задачами науково технічного прогресу замовлених створенням та впровадженням прогресивних інформаційних технологій. Нові інформаційні технології дозволяють прискорити розрахунки великих обсягів даних отриманих як у наукових дослідженнях так і в управлінській діяльності.

Прискорення науково-технічного прогресу і перехід економіки на ринкові відносини обумовлюють підвищені вимоги до якості підготовки фахівців підприємницької діяльності. Виходячи з кваліфікаційних професійних характеристик і вимог, менеджери зовнішньоекономічної діяльності та менеджери-економісти повинні об'єднати в собі знання бакалавра, економіста-дослідника, які вони отримують при участі у науково-дослідницькій роботі у вищому навчальному закладі.

Аналізуючи зв'язок науки з усім суспільним виробництвом, наукові дослідження можна виділити у дві такі групи: одна, яка пов'язана з матеріальним виробництвом, і друга, яка має непрямий зв'язок з процесом суспільного відтворення- економічна теорія [2].

В період навчання у вищому навчальному закладі студенті, оволодіваючи теоретичними знаннями мають можливість брати участь під керівництвом викладача у теоретичних дослідженнях, які представляють собою певний внесок у технологію галузей виробництва. Впровадження завершених досліджень у виробництво впливає на зростання рівня техніки і продуктивності праці[4]. Таким чином, причетність студента до наукових досліджень формує у нього державний світогляд і допомагає у навчанні використовувати набуті знання при виконанні курсових і дипломних робіт під кутом зору починаючого науковця.

В процесі підприємницької діяльності, після отримання вищої освіти фахівець свідомо застосовує економічні закони з урахуванням конкретної ситуації у народному господарстві.

Другим аспектом формування світогляду і свідомого використання наукових знань є комп'ютерна техніка. На цей час майже всі вищі навчальні заклади мають сучасну комп'ютерну техніку, яка дозволяє забезпечити підтримку практичних занять з усіх дисциплін. Набутий досвід у навчальному процесі і використання нових інформаційних технологій дозволить майбутнім фахівцям з економіки зосередити свої зусилля на таких пріоритетних напрямках, як бухгалтерський облік, банківська справа, фінансування і кредитування підприємницької діяльності, грошовий обіг та інші знання, необхідні у становленні ринкової економіки.

Враховуючи введення і зміни нових програм нормативних дисциплін, де передбачається вимоги сучасності, підготовка і орієнтація професійної діяльності майбутніх спеціалістів стає дуже актуальною. Це потребує мобілізації професійних навичок і педагогічного досвіду для утворення такого напрямку у підготовці фахівця, який дає найбільший ефект.

Процес опанування і відтворення людиною духовних цінностей закладає основу розвитку як окремих напрямків (економіки, культури, науки), так і всього суспільства.[2].

Новий перелік програм нормативних дисциплін, що вводиться у навчальні плани до відповідних спеціальностей не передбачає обов'язкового вивчення такої дисципліни як „Основи наукових досліджень”, що в якійсь мірі ускладнює проведення заходів наведених у „Національній доктрині розвитку освіти”.

Сучасний навчальний процес поділяється на аудиторні заняття і позааудиторні, тобто самостійна підготовка студента і консультації. В деяких випадках, самостійна підготовка сягає половину часу, відведеного на вивчення дисципліни. Це означає, що студент забов'язаний працювати з підручниками і методичними вказівками, але цьому має передувати ознайомлення з основними методами наукових досліджень з практичним використанням їх для вивчення дисципліни студентом при самостійній роботі. Результатом такої єдності можна назвати скорочення часу на пошук потрібної літератури, правильне оформлення курсових в дипломних робіт, уміння знайти, виділити і проаналізувати матеріал, виконати розрахунки, щоб дати відповідь на поставлене запитання.

Для підвищення ефективності самостійної роботи треба звернути особливу увагу на студентів молодших курсів, які вчора були школярами. Різкий перехід від постійного контролю щотижня в школі у вигляді контрольних робіт, тестів, усного опитування, рефератів до самостійної діяльності у вищому навчальному закладі і міжсесійний контроль, не дають бажаного результату.

Сформувати світогляд і професійний підхід у студентів до вивчення дисциплін не можливо за останній семестр. В зв'язку з цим дисципліну „Основи наукових досліджень” необхідно вивчати на першому або другому курсі і не пізніше. До того ж ступенева система освіти вимагає, щоб основи наукових знань закладались на молодших курсах.

Процес адаптації першокурсників повинен проходити з урахуванням специфіки навчання і контролю у школі. Це дасть можливість студентам позбутися зайвих непорозумінь при підготовці до практичних і семінарських занять і підвищити результати знань.

Важливим фактором в становленні майбутнього фахівця з обраної спеціальності є виробнича практика. Від досвіду керівника практикою і можливостей підприємства або організації, де вона проводиться, формується уява у студента, про практичну підприємницьку діяльність, що дає можливість запропонувати пропозиції до поліпшення впливових факторів на економічний стан. Це знаходить своє відображення у курсових і дипломних роботах.

Таким чином, зв'язок навчального закладу з базами практик має великий вплив на процес формування стійкого світогляду у студентів.

В сучасних умовах, коли розвиток економіки виробництва і економічних міжнародних відносин вимагає нових підходів і рішень. Молоді фахівці повинні оволодіти передовими знаннями наукових досліджень. В зв'язку з цим, наукова підготовка у вищих навчальних закладах має бути однією з важливіших сторін навчання. [5].

Рішення економічних, технічних, та інших задач виробництва, які мають суттєве значення для функ

ціонування грошового обігу, банківської системи, міжнародних економічних відносин, комерційної діяльності України на світовому ринку, потребує підготовки відповідних кадрів вищої школи.

Задача вищої школи полягає в тому, щоб не тільки навчати студента і дати знання з обраної спеціальності, але і розвинути свідоме використання наукових знань в пізнавальній і професійній діяльності.

Створення у вищій школі наукової атмосфери дозволить готувати фахівців на рівні сучасних вимог.

Литература

1. Указ Президента України «О Национальной доктрине развития образования» Юридический вестник. – Киев: 2002. – №3. – С. 64–77.
2. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. Підручник. – Київ: Вища школа, 1997. – 271 с.
3. Пальчевский Б.А. Научное исследование: объект, направление, метод. – Львов: Вища школа. Изд-во при Львовском ун-те, 1979. – 180 с.
4. Анчишкин А.И. Наука – техника – экономика. 2-е изд. – Москва: Экономика, 1989. – 383 с.
5. Бабицкий Л.Ф., Булгаков В.М. и др. Основы научных исследований. Учебное пособие. – Киев : НАУ, 1999. – 228 с.

Яркина Н.Н.

ОПТИМИЗАЦИОННАЯ МОДЕЛЬ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИМ РИСКОМ ПРЕДПРИЯТИЙ ОКЕАНИЧЕСКОГО РЫБОЛОВСТВА

Проблема управления предпринимательским риском получила в последнее время достаточно широкое освещение в научной литературе. Вместе с тем практические аспекты снижения уровня неопределенности предпринимательской деятельности и соответствующих потерь в разрезе отдельных отраслей национальной экономики еще не достаточно изучены.

Особо остро вопросы управления предпринимательским риском стоят в отраслях с критическим его уровнем, к которым, по оценкам специалистов, относятся и океаническое рыболовство Украины [1].

В основе любой системы управления лежит сбор и обработка информации, отвечающей поставленной цели. С сожалением приходится констатировать, что за десять лет, прошедших на период становления рыночной экономики в Украине, система информационного обеспечения деятельности океанических рыбодобывающих предприятий Украины претерпела негативные изменения: нарушена непрерывность сбора поисково-промысловой информации; сократился перечень показателей, подлежащих регистрации и оценке; утеряны горизонтальные и вертикальные связи между субъектами отрасли по вопросам информационного обмена и т.д. Кроме того, рыночная экономика предъявляет и свои требования к составу и качеству информационного обеспечения бизнеса, включающего наряду со сбором и анализом первичных и оценочных показателей, построение оптимизационных моделей управления предпринимательским риском.

Теория управления рисками предполагает целостную систему знаний, которую характеризует логическая зависимость и взаимосвязи между доходом и финансовой устойчивостью в определенных границах риска для достижения разнообразных целей субъектом предпринимательской деятельности [2].

Модель управления рисками большой системы можно представить условной вероятностно-функциональной зависимостью:

$$P_H(t) = \bigcup_{w,i,j=1}^N \{P_i\}, \{\tau_i\}, \{x_i\}, \{h_{i,j}\}, N, Q, V, R, X, t \in \{\tau\},$$

где $P_H(t)$ – облик системы;

w, i, j – количество уровней иерархии;

$\{P_i\}, \{\tau_i\}$ – подмножество показателей системы;

N – множество взаимодействующих в системе элементов;

Q, R – множество параметров основных факторов (эксплуатационные параметры, режим работы и др.);

$\{x_i\}$ – то же, показателей избыточности;

$\{h_{i,j}\}$ – то же, структурных факторов;

X – подмножество человеческих факторов;

V – множество параметров внешней среды;

$t \in \{\tau\}$ – множество параметров времени, на отрезке (0, 1).

Задача определения уравнения состоит в раскрытии зависимости обобщенного критерия $P_H(t)$ в явную аналитическую зависимость или в построении алгоритма последовательного учета различных факторов.

Вследствие построения уравнения регрессии, где в качестве результирующего (критериального) фактора принимался финансовый результат в расчете на одно среднесписочное судно, было выявлено, что решающее влияние на итоги работы предприятий океанического рыболовства оказывают организация эксплуатационной и непосредственно промысловой деятельности. Это позволило рассматривать параметры структуры календарного фонда времени работы судов океанического промысла в качестве основных показателей целевой функции максимизации финансового результата предпринимательской деятельности исследуемых субъектов хозяйствования.

Примем следующие условные обозначения:

X_1 – время лова, удельный вес в календарном фонде времени;

X_2 – внеэксплуатационное время, удельный вес в календарном фонде времени;

X_3 – эксплуатационное время, за исключением времени лова и аренды, удельный вес в календарном фонде времени;

R – календарное время, кроме времени аренды, т. е. $R = \sum_{i=1}^3 x_i$;

Φ_p – целевая функция, финансовый результат деятельности предприятий океанического рыболовства в расчете на среднесписочное судно, тыс. грн.

Путем оценивания коэффициентов квадратичной функции методом наименьших квадратов в виде